

Ekzemalı Köpeklerde Dexamethasone İle Sağıltım Çalışmaları

Nilüfer AYTUĞ*

ÖZET

Bu çalışmada uzun etkili bir glukokortikoid olan Dexamethasone'un ekzemalı köpekler üzerindeki sağıltıcı etkisi araştırılmıştır.

Ekzematöz deri lezyonu olan toplam 30 köpeğe I.M. ve S.C. yolla 0.25-2 cc. dozda ilaç uygulanmış ve 20 köpekte ilk dozdan, 10 köpekte 1 hafta sonra uygulanan ikinci dozdan sonra lezyonlarda gerileme gözlenmiştir. Sonuç olarak sağıltımı güç bir hastalık olan ekzemanın dexamethasone olumlu yanıt verdiği ve hastalığa kesin ve pratik bir çözüm getirildiği gözlenmiştir.

SUMMARY

Studies on the Therapeutic Effects of Dexamethasone on the Dogs with Eczema

In this research, the therapeutic effects of Dexamethasone, a long acting glucocorticoid, on the dogs with eczema was studied.

A total of 30 dogs with eczema, received Dexamethasone 0.25-2 cc. by IM and SC routes. Skin lesions showed healing in 20 dogs after the first injection and in 10 dogs after the second injection. As a result it was concluded that Dexamethasone can produce a good res-

* Dr.; U.Ü. Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa-Türkiye.

ponse in this resistant skin disease and it may resolve also the "chronic type of eczema" practically.

Key words: Eczema, dexamethasone, dogs.

GİRİŞ

Ekzema daha çok köpeklerde birden bire şekillenen kronikleşme eğilimli, etyolojisi çok geniş, yangısal bir olgudur. Daha çok derinin üst tabakalarını etkiler, bazen papiller tabakaya da yayılabilir^{1,2}. Pek çok deri hastalığının etyolojisinde olduğu gibi ekzemanın oluşumunda da predispozisyon faktörleri ve yapıcı nedenler rol oynar¹. Yapıcı nedenlerde iç (nefritis, konstipasyon, gebelik, kaşeksi, adipositz, allerjiler) ve dış (mekanik, biyokimyasal, termik) nedenler olmak üzere iki grupta toplanırlar². Sıklıkla karşılaşılan allerjik ekzemalarda etkili olan ana mekanizma, çeşitli çevresel allerjenlere karşı spesifik IgE antikorları oluşturma predizpozisyonudur. Bu tür ekzemalar mevsimsel olarak görülür, kaşıntı belirgindir ve atopik ekzema olarak adlandırılırlar^{3,4}.

Ekzema akut ve kronik formda seyreder. Akut ekzema deride kısa sürede yangı belirtilerinin gelişmesi (kızarıklık, şişkinlik, eksudasyon vb.), kronik ekzema ise deride yavaş yavaş şekillenen yangı ve kalınlaşma ile karakterizedir¹. Lezyonlar özellikle yüz, kulaklar ve sağrı bölgesinde yerleşir⁴.

Ekzemanın tanısı güç olmamakla birlikte, mantar enfeksiyonları ve ekto-parazitlerin, deri kazıntısının mikroskopik muayenesi ile ekarte edilmeleri gerekebilir. Ne yazık ki, ekzemanın gerçek nedeni her zaman kesin olarak belirlenememekte ve çoğu kez ancak semptomatik sağaltım uygulanabilmektedir⁵.

Hastalığın sağaltımı gelişen deri lezyonlarının akut veya kronik olarak oluşuna göre değişir. Genelde akut ekzemada uygun sağaltımla iyi bir sonuç alınabilmesine rağmen kronik ekzemanın sağaltımı güçtür¹. Diyet sağaltımı, nonspesifik protein sağaltımı ve lokal olarak uygulanan pomatlar hastalığın sağaltımında yardımcı olmaktadır⁶. Atopik deri hastalıklarının sağaltımında lokal, parenteral ve oral yolla kortikosteroid kullanımı ile başarılı sonuçlar elde edildiği bildirilmiştir^{3,7,8}. Bilal⁶, çalışmasında; ekzemalı köpeklerde otohemoterapi uygulaması, fakat autoheamotherapie ile birlikte lokal sağaltımın ve parenteral kortikosteroid uygulamasının daha başarılı olduğunu bildirmiştir.

Çalışmamızda, sağaltımı güç bir deri hastalığı olan ekzemanın dexamethasone uygulamasına verdiği yanıtın belirlenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOD

Çalışmamızda materyal olarak, özellikle sırt ve sağrı bölgesinde ekzematöz deri lezyonu (1-5 cm çapında, kuru, sulu, kaşıntılı) saptanan, 1-5 yaşlarında çeşitli ırk ve cinsiyette köpekler kullanılmıştır. Şüpheli lezyonlardan alınan deri

kazıntıları, % 10'luk KOH ile muamele edilerek, mikroskopta incelenmiş⁵, sonuçta dermatomikoz ve ektoparazit olasılıkları ekarte edilmiştir. Ekzematöz lezyonlu köpeklere 1 ml'si 2,5 mgr dexametazone içeren bir Veteriner preparatı (Devan/Topkim) i.m ve subcutan yolla 0.25-2 cc doz'da uygulanmış⁹, bunun dışında herhangi bir sağaltım yöntemi önerilmemiştir.

BULGULAR

Hastaların büyük bir çoğunluğunda (20 adedi) ilacın ilk uygulanişından, bir hafta sonra yapılan kontrollerde kaşıntının kesildiği, lezyon çevresinde kullanmanın başladığı ve lezyon çapının giderek ufaldığı belirlenmiştir.

10 olguda lezyonun büyüklüğü ve kaşıntıda bir gerileme gözlenmemiş, bu hastalara ikinci ilaç uygulaması yapılmış, ikinci uygulamadan 1 hafta sonra yapılan ikinci kontrollerde lezyonların giderek düzeldikleri gözlenmiştir.

TARTIŞMA

Kliniğimize getirilen köpeklerdeki ekzematöz lezyonların etiyojisi kesin olarak belirlenmemiştir. Genelde bahçede bakılan ya da tamirhane köpeği olan hastaların sahipleri açısından topikal sağaltım uygulaması ve günlük enjeksiyonların takibinin güç olduğunun belirtilmesi bizi uzun etkili bir kortikosteroid preparatı kullanmaya yöneltmiştir. Grandadam ve Scheid¹⁰, ekzematöz deri hastalıklarına yakalanmış bulunan 22 köpek ve 4 kedide intramuscular yolla 1 ya da 7 gün aralıkla iki kez Devan enjekte etmişler ve 26 klinik olgudan 23'ünde ilk enjeksiyondan sonra kaşıntının durduğunu gözlemişlerdir. Bulgularımızda araştırmacıların elde ettikleri bulgulara paralellik göstermiştir.

Daha önce yapılan çalışmalar^{9,10}, doğrultusunda araştırmamızda da ilaç IM ve SC yolla uygulandığında herhangi bir lokal yangı ya da toksik etki göstermemiştir.

Sonuç olarak, ilacın köpeklerde ekzemanın sağaltımında (akut ve kronik) son derece etkili olduğu, uzun etkili oluşu nedeniyle bir doz ya da bir hafta ara ile maksimum iki doz uygulandığı için son derece pratik bir sağaltım aracı olduğu belirlenmiştir.

Teşekkür: Çalışmamızda kullandığımız ilacın sağlanmasında yardımcı olan Topkim A.Ş.'ne teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. ALTAN, Y., ÖZCAN, C., ŞENDİL, Ç., TAN, H.: İç Hastalıkları Ders Notları, İstanbul (1983).

2. CRISTOPH, H.J.: Diseases of Dogs. Pergamon Press Oxford, 134-139 (1975).
3. HALLIWELL, R.E.W.: Steroid Therapy in Skin Diseases in Current Veterinary Therapy. Small Animal Practice Ed. Robert W. Kirk W.B. Saunders Company, Philadelphia, 541-547 (1977).
4. THOMPSON, J.P.: Immunologic Diseases. In Text book of Veterinary Internal Medicine. Diseases of the Dog and Cat. Ed. Stephen J. Ettinger Volume 2. Third Edition, W.B. Saunders.
5. KELLY, R.W.: Veterinary Clinical Diagnosis. Bailliere Tindall, London, 39-80 (1974).
6. BİLAL, T.: Köpeklerin Ekzema Sağaltımında Autohaemoterapienin Diğer Sağaltımlara Katkısı ve Kan Bulguları Üzerine Araştırmalar, Doktora Tezi, İstanbul (1973).
7. AUSTIN, V.H.: Atopic Skin Diseases (in dog), Med. Vet. Proct. 57-355-361 (1976).
8. SHICK, R., OAND FADOK, V.A.: Responses of atopic dogs to regional allergens: 268 cases (1981-1984) JAVMA 189, 1493-1497 (1986).
9. HOECHST, A.G.: Devan Product Information (1977).
10. GRANDADAM, A., SCHEID, J.P.: Kedi ve Köpeklerde Devan'ın Etkileri. Roussel/Sovental. Ramoinville Lab. 1971 (Yayınlanmamış Araştırma).